

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8521527 פקס. 08-8566233
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בגשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 655

משכיל לדוד

פרשת ויקהל-פקודי - שבת החודש

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

הלכך היה משה רבינו מחשב עמהם פרטי כל דבר ודבר, להורות להם שאי אפשר לו לאדם לעלות במדריגות בעבודת ה' אלא אם כן הוא מחשב חשבון יפה ושוקל את כל מעשיו ומפשפש בהם יפה יפה. ואפילו אם האדם יודע שאין בידו עון אף על פי כן צריך הוא לחשב ולחזור ולחשב שמא שכח דבר אחד ודקדוק אחד, תדע לך שיכול האדם לחסר בחשבון דבר קטן וגדול שהרי משה רבינו עצמו שכח חשבון הזהב ולא הכיר בדבר אלא אחר שחזר ועשה חשבון יפה, וכיון שהאדם עושה חשבון יפה הקב"ה עוזרו ומאיר את עיניו שיראה מה שקלקל.

היו מבקשים להתעלות יותר

זה הכלל, אדם שהוא סבור שאין לו מה להוסיף בעבודה, בידוע שעדיין לא עשה כלום, וכל ימיו צריך האדם להרהר היאך יכול להוסיף בעבודה ולעלות ולהתרומם יותר מעבודתו של אתמול. ואינו יכול להוסיף עבודה על עבודה, אלא אם כן הוא עושה חשבון יפה כל שעה, ומוצא מה שקלקל לשעבר ויתקן מכאן ואילך לחושבנא טבא.

לפיכך אמר לו הקב"ה למשה (שמות כה, ב) "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי". "תרומה" - מלשון התרוממות, מלמד שמתרומת המשכן האדם למד שיהא מתרומם ומתעלה כל שעה, ולא יסתפק בעבודתו של יום אתמול.

אמור מעתה, הלכך היו ישראל מביאין נדבותיהם כל יום ויום עד שלא היה עוד צורך לנדבה וכן הוא אומר (שמות לו, ג-ה) "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר וגו' ויאמרו אל משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבודה למלאכה אשר צוה ה' לעשות אותה".

וכל כך למה?

מפני שהיו מפשפשים במעשיהם תמיד, ועל ידי הפשפוש היו מכירים בעצמם שעבודתם של אתמול לא היתה עבודה יפה, והיו מבקשים לתקן ולהוסיף על העבודה ביום מחר. הלכך היו מביאים עוד תרומה בכל יום ויום, מפני שהיו מבקשים להיות מתעלים יותר ויותר, עד שהיה משה צריך להפסיקם ואמר להם "איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה".

כיוצא בדבר אנו מוצאים בפרשת כי תשא שנאמר (שמות ל, יב) "כי תשא את ראש בני ישראל". פתח את הפרשה ב"כי תשא את ראש", וזאת בכדי להורות להם, שכל שעה שהם נותנים לתרומת המשכן יתנו דעתם שהן צריכים להתרומם ולהוסיף בעבודת ה'. ואין 'ראש' אלא תורה, וכן הוא אומר (תהלים קיט, קס) "ראש דברך אמת".

האדם צריך לפשפש במעשיו כל שעה

"אלה פקודי המשכן ומשכן העדות אשר פקד על פי משה".

אמרו במדרש (תנחומא פקודי ז) ולמה עשה חשבון, הקב"ה מאמינו, שנאמר (במדבר יב, ז) בכל ביתי נאמן הוא. ומשה נתן חשבון.

עוד אמרו חכמינו ז"ל במדרש (שמי"ר נא, ג): מהו משכן שתי פעמים? אמר ר' שמואל בר מרתא, שנתמשכן שתי פעמים על ידיהם. וקשה, וכי מזכירין לו לאדם צערו בשעה שהוא מתעסק בשמחה? ומה טעם הזכיר להם משה חורבנו בשעה שהיו עוסקין בהקמתו ועדיין לא הוקם, והוא אומר להם שעתידי הוא ליחרב, אתמרה.

חשיבותו של החשבון

וחשבתי לומר ולעמוד על עיקרם של דברים, דהנה אם נתבונן היטב נמצא שלא פירט הכתוב מה נעשה בוהב, וטעם הדבר פירשו חכמינו ז"ל במדרש (שמי"ר נא, ו) וזה לשונם: משכן העדות אשר פקד על פי משה, כל מה שהיו עושין - עושין על פי משה. שנאמר 'אשר פקד על פי משה'. וכל מה שהיה משה עושה על ידי אחרים, שנאמר 'עבודת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן', לא עשה אלא משנגמרה מלאכת המשכן. אמר להם בואו ואני עושה לפניכם חשבון. אמר להם משה: אלה פקודי המשכן, כך וכך יצא על המשכן. עד שהוא יושב ומחשב, שכח באלף ושבעה מאות וחמשים ושבעים שקל מה שעשה וזוים לעמודים, התחיל יושב ומתמיה, אמר עכשיו ישראל מוצאין ידיהם לאמר משה נטלן! מה עשה? האיר הקב"ה עיניו וראה אותם עושים וזוים לעמודים.

אמרו רבותינו ז"ל בגמרא (ברכות ה, א): "אם רואה אדם שיסורין באין עליו - יפשפש במעשיו. פשפש ולא מוצא, יתלה בביטול תורה". ודבר זה ביקש המקום להורות להם לישראל, שאין הוא מביא יסורין עליהם אלא כדי שיפשפשו במעשיהם, אם פשפשו ותיקנו מעשיהן אין יסורין באין עליהם, לא פשפשו יסורין באין עליהן, בשעה שהן באין עליהם הן מזכירים להם שיפשפשו במעשיהם ולעשות חשבון הנפש מכל מעשיהם.

וזוהי אפוא הסיבה שבגינה רמז להם "משכן משכן" שתי פעמים. שהרי אין לך יסוריגדולים יותר מחורבן בית המקדש, ובשעה שיסורין באין עליהן אף על פי שהן סבורין שאין בידם עון, והן דומים בעיניהם כאילו הם המשכן בה"א הידיעה שאין להם מה להוסיף ועל מה להתחרט, מכל מקום כיון שיעשו חשבון יכירו מיד שעדיין משכן הם ולא המשכן, ועדיין צריכים הם לתקן את מעשיהם, וכיון שהן שוקלים ומחשבים הם מוצאים מה שלא מוצאו בתחלה, כגון ביטול תורה.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

הילולא דצדיקא

פרשת ויקהל-פקודי - שבת החודש כ"ז אדר תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע
17:07	17:22	17:24
18:19	18:21	18:21
19:00	18:55	18:55

- א - רבי חיים דוד אלקלעי, מחכמי המקובלים ב-ם
- ב - רבי שלום זוב, האדמו"ר מחב"ד
- ג - רבי יחיאל מיכל, המגיד הקדוש מזלאטשוב
- ד - רבי יחזקאל, האדמו"ר מרחמטסטריוקה

- כז - רבי חיים סינאוני, מח"ס "מקום מוקדש"
- כח - רבי שמואל הלוי קליין, מח"ס "מוחצית השקל"
- כט - רבי גרשון ליברמן, ראש ישיבת "אור יוסף" נובהרדוק

»» ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il

אמרי חכמים

חכמתן של הנשים

"וכל הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה".
(לה.כו)

אבל הדבר נחרט במוחנו בצורה חזקה מאוד. והוא הוא מה שאמר הרבי מנדבורנה זצ"ל.

שיר לגן עדן

אשה חכמת לב שכזאת, היא נשואת הסיפור המפעים והמרתק שסופר על מרת פרידה מנדלזון הי"ד, שנהרגה בפיגוע במסעדת 'סבאר' במרכז ירושלים. מי ששמע את הדיבורים המפורשים שיצאו מפיה בימים האחרונים לחייה, עמד משתאה ונפעם, שכן היה מדובר באשה שלא הגיעה עדיין לגיל זקנה.

'מעולם', כך סיפר בנה יבדל לחיים הרב יונה מנדלזון, לא ניכסהאמי הי"ד למסעדה כלשהי. היא היתה פעילה בשכונתה בארגון שיעורים תורניים לנשים ובמיוחד שיעורי לשון הרע. כשאמרנו לה מדי פעם שכדאי שתצא לנופש, צחקה עלינו. 'נופש אני צריכה?!' - והמשיכה לעבוד.

ביום בו אירע הפיגוע עברה מרת פרידה מנדלזון בדיקות שבגינן היא היתה צריכה לצום. והיתה אמורה לקחת איתה אוכל מן הבית, כדי להשביע את נפשה לאחר הצום, אבל ברגע האחרון שינתה את דעתה, ולמרות שזה לא התאים לה כלל - שלא לקחת אוכל - יצאה כך מן הבית. וכשהוצרכה לטעום משהו לאחר הצום, נאלצה לעשות דבר שלא עשתה מחייה; להיכנס למסעדה ושם מצאה את מותה, מות קדושים, ב...מסעדה.

המעניין הוא ששעה קצרה לפני שיצאה את הבית, אמרה גב' מנדלזון לבנה 'אני קצת מבוגרת, ורואה כבר את הסוף'. לכשהתפלל הבן מדוע היא מדברת דיבורים כאלה, ושאל אותה 'הרי את עדיין צעירה לימים, אמא, ופעילותך מורגשת מאוד בשכונה', המשיכה ואמרה:

'אבל גם למות אינני רוצה. קראתי בספרים שיש ענין של חיבוב הקבר, וכי איך אוכל לסבול זאת? על כן אני מתפללת לה', שאם הוא רוצה לקחת אותי מן העולם, שייקחני בצורה כזו שאעלה מיד לגן עדן ואתייצב בפני כסא הכבוד...'

ובאמת ממש שעה קצרה לאחר מכן עלתה בסערה השמימיה, במות קדושים וטהורים, בדיוק כפי שרצתה. שהרי מי שנרצח בגלל היותו יהודי, ניכנס מיד לגן עדן, כפי שכותב הרמב"ם.

המעניין ביותר היה שבאותו יום שבו אירע הפיגוע, הגיעה אשה לא מוכרת לבית הכנסת בירושלים שבו התפללה מרת פרידה הי"ד, ושם מכהן בעלה יבדל לחיים כגבאי ראשי מזה שנים רבות, ובפיה בקשה. 'אני מעוניינת ברכישת מקום', אמרה האשה.

'אין ולו מקום אחד בעזרת הנשים בבית הכנסת', השיב הגבאי. אבל האשה התעקשה. היא רוצה מקום, ולא יעזור שום דבר.

כשהבחין הגבאי שהוא לא יוכל להיפטר ממנה, אמר לה חצי בבדיחות הדעת חצי ברצינות; 'בחרי לעצמך את אחד המקומות בעזרת הנשים'.

מאות מקומות יש בעזרת הנשים של בית כנסת זה. איזה מקום בחרה לעצמה אותה אשה? - היא הסתובבה במשך שעה ארוכה בעזרה, ובחרה לבסוף בכיסאה של מרת פרידה מנדלזון הי"ד. לא עברה שעה קצרה והמקום התפנה!

הגר"י זילברשטיין שליט"א, מצטט בספרו "עלינו לשבח" וורט חינוכי נפלא אותו שמע בבואו לנחם את כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זצ"ל בפטירת אימו הרבנית ע"ה. וכה אמר לו הרבי.

ידועה השאלה על הפסוק: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן". דלכאורה איזו תורה משוייכת לאם? הלא היא אינה לומדת?

אלא, אמר הרבי מנדבורנה, יכול האבא לצוות לילדיו שילמדו תורה, ויכול הוא גם לומר להם מוסר ולגעור בהם אם הוא רואה שאינם לומדים כראוי. אבל מה שעוד יותר חשוב מכל זה הוא הרקע והאווירה של הבית, המעניקים את הדחיפה האמיתית ללימוד התורה. ותפקיד זה מוטל על האם, המסוגלת להמתיק את כל המצוות ובמיוחד את אווירת קדושת השבת, ואת הערך העליון של לימוד התורה.

התפקיד להאהיב את התורה על הילדים, מוטל על האמא היהודייה. וזו 'התורה' של האמא, שעליה הצטוונו ב"לא תטוש". תורה זו באה לידי ביטוי בחיבוב המצוות והאדרת כבודה של תורת אלוקינו בעיני הילדים הרכים, על כל המשתמע מכך.

רשמים אלה יישארו בליבות הבנים והבנות, וגם לכשיגדלו ויעזבו את בית הוריהם, יהיו ספוגים באהבת התורה, ולא יוכלו ליטוש אותה כל ימיהם.

האמא צריכה 'לעשות עסק' מהמצוות, לעשות מזה 'אירוע שלם', להוכיח לבני הבית שחפצי המצוות חשובים ויקרים ואין להם כל תחליף.

והנה, אך יצאתי מביתו של האדמו"ר מנדבורנה, והגיעה שאלה שהופנתה על ידי אנשים המטפלים בעולה חדש מרוסיה, שהדבר היחיד שהוא יודע זה שהוא יהודי, אך כששאלוהו הדיינים האם הוא כהן, לוי או ישראל, לא ידע להשיב.

לאחר שיחה ממושכת שניהלו איתו, שבמהלכה ניסו לוודא פרטים אודות הבית שבו היה חי ברוסיה, שאלוהו האם הוא זוכר דבר מה שאמא שלו עשתה בבית. האיש כמו התעורר לחיים, וסיפר שמידי ערב חג היתהאמו קונה זוג גרביים חדשות לאביו, והיתה עושה מזה עסק של שמחה בבית, עד שכל הילדים התכוננו לטקס זה זמן רב לפני החג. גרביים חדשות לאבא...

ואז אמרו הדיינים שהנה ראיה ברורה שהעולה החדש הוא כהן. שהרי בחו"ל נהגו שלא לישא כפיים בכל ימות השנה, אלא רק בחגים, והאמא שרצתה לחבב את המצוה, ולהקנות לילדיה מ'תורת אמן', היתה קונה גרביים לבעלה, כדי שיוכל לשאת את כפיו בגרביים חדשות.

והעולה החדש זכור היטב את האירוע המשמח ההוא. הוא גם תיאר כיצד היתהאמו מעניקה לאביו את הגרביים מתוך שמחה וקדושה, "ואפילו שילדים לא ידעו ולא הבנו בכלל את מהותו של הטקס הזה,

במה מפטירין

הפטרה: "כה אמר ה' א-להים בראשון". (יחזקאל מו).

הקשר לפרשה: בהפטרה נקרא על הקרבנות שיביא הנשיא בראש חדש ניסן, וכמו כן מסופר על חג הפסח, וכך גם המפטיר של שבת החודש עוסק בענין ראש חדש ניסן וחג הפסח.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

לא להאמין ולא להזיק

הרואה בחבירו דברים הניכרים שכוונתו להזיקו, מותר לו לדרוש ולחקור אצל אחרים האם אכן כוונת הלה להזיקו. אף באופנים שמוותר להאמין לרכילות, היינו רק לגבי לחשוש ולהיזהר שלא יזוק, אך לא להאמין בהחלט, ולא להזיק לאותו אדם, ואף לא להימנע מלהיטיב לו בטובות שיש להיטיב לסתם אדם מישראל.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

אחריות כללית על המשכן

בדורות הבאים אצל רבי שמעון בר יוחאי (שמו"ר נב, ג) שאמר; בקעה
בקעה מלאי דינרי זהב, התחילה מושכת דינרי זהב.

ובהסבר הענין חשבתי בסיעתא דשמיא. בדרך כלל האדם מטבעו נוהר
ונשמר בדבר השייך לו שנבנה מכספו, מה שאין כן אם הדבר אינו שלו
אינו שומר עליו כפי שצריך. משום הכי, אם הקב"ה היה אומר לבנות
את המשכן מכספו, ובמשך הזמן היו בני ישראל חוטאים, וכתוצאה מכך
הקב"ה היה מחריב את ביתו, לא היו בני ישראל מרגישים כל כך אחריות
וחרטה וצער כלפי החורבן, מכיון שהאדם מרגיש צער חורבן רק בדברים
השייכים לו, ומכספו.

משום כך רצה הקב"ה שבדוקא בני ישראל יתנדבו מכספם לבנין המשכן,
כדי שירגישו אחריות כלפי המשכן שהם בונים לכבוד ה' מכספם. ואם
חלילה לא ילכו בדרך ה' והמשכן יחרב, אז הם ירגישו אשמים בכך שנחרב
המשכן שהוא ביתם וביתו של הקב"ה. שכשמרגשים אחריות כלפי בנין
המשכן אז מרגישים גם את חורבנו, וכך יתפייס להם ה' על חטא העגל.

**"ששת ימים תעשה
מלאכה ויום השביעי
יהיה לכם קודש שבת
שבתו לך"**. (שמות לה. ב.)

רש"י ז"ל מביא מחז"ל
(ילקו"שויקהל רמז ת"ח);
הקדים להם אזהרת שבת לציווי
מלאכת המשכן, לומר שאינו דוחה את

השבת.

והדברים צריכים ביאור. מדוע בכלל היה צריך הקב"ה לצוות את בני
ישראל להביא כסף וזהב כדי לבנות את המשכן, הרי לה' הארץ ומלוואה,
ואם כן היה יכול לצוות לבנות את ביתו מכספו וזהב, כדכתיב (חגי ב. ח)
"לי הכסף ולי הזהב", על ידי כך שהיה מורה למשה רבינו מקום שממנו
ניתן להוציא כסף וזהב ונחושתכפי שהוציא מים מן הסלע, וכמו שמצינו

מן המעיין

אות הדבר כי במשכן יכופר
עוון העגל, שהרי אין קטגור
נעשה סניגור, ואין זה אלא
שיכופר עוון העגל בבנית
המשכן.

חיים בפרשה

ממשנתו של

הקדוש רבינו חיים

בן עטר זיע"א

"את השלחן". (לה. יג.)

אין קדושת השלחן שוה לקדושת הקודם לו, לזה אמר 'את', ואמר בכל
פרטיו 'ואת', כי מדרגת כולם שוה בקדושה.

"ואת מנרת המאור" בתוספת וא"ו, לומר כי זו קדושתה וקדושת כליה
שונים לקדושת שולחן וכליו. ואמר "ואת מזבח הזהב", כמו כן בגדר שוה
למנורה ולשולחן הוא וכליו ושמן המשחה וגו' עד מסך הפתח, בכל פרט
אמר הכתוב 'ואת' לומר שכולן בגדר אחד הם.

ואמר "את מזבח העלה", בלא וא"ו, לומר שאינו בגדר קדושת הקודם,
ומקומו מוכיח עליו.

ואמר "ואת מכבד", שהוא בגדר עמו, ואמר את בדיו שאינו בגדר עמו, ואת
כל כליו בגדר אחד עם בדיו. "את הכיור", אינו בגדר מזבח הנחשת, "ואת
כנו" בגדר אחד עם הכיור.

"את קלעי החצר", אינה בגדר מזבח העולה וכליו. "את עמודיו", גדר למטה
מהקלעים.

"ואת אדניה ואת מסך" בגדר אחד עם עמודיה. "את יתדות", גדר בפני
עצמו. "ואת יתדות החצר ואת מיתריהם", כולן שונים בגדר אחד.

"את בגדי השרד", הם דברים שמכסים הקודש בפרק הנסיעה ומדרגתם
למטה ממדרגת יתדות וגו'. "את בגדי הקדש", הם מדרגה בפני עצמן. "ואת
בגדי בניו", שונים הם לקדושת בגדי אהרן אביהם, לזה חברים בוא"ו
המחברת.

"יום השביעי יהיה לכם קדש". (לה. ב.)

בדרשות רבינו יונה הביא את המקור לדין אכילת שלוש סעודות בשבת,
עם קדושת השבת. כפי שאמרו (שבת קיח:): 'יאה חלקי עם אוכלי שלוש
סעודות בשבת.'

כי האוכל אכילה גסה יצטרך להרחיק זמן סעודה שאחריה, כשיראה שהוא
מצווה לאכול שלוש סעודות, לא יאכל בשום סעודה מהם כי אם בשיעור
שיוכל לאכול בהגיע זמן סעודה שאחריה.

נמצא כל סעודותיו לשם מצוה ולשובע נפשו, וישאר ליבו פנוי לעסוק
בדברי תורה, ונמצא כובש את יצרו בסלקו האוכל מלפניו בעודנו אוכלו.

"קחו מאתכם תרומה לך". (לה. ה.)

בספר "מושב זקנים", פירשו את הפסוק ע"פ מאמר הגמרא (ב"ק סח.)
כי רכוש שנגנב ולא התיאשו בעליו, הן הגזלן והן הבעלים לא יכולים
להקדישו. הגזלן אינו יכול להקדישו לפי שאינו שלו, והבעלים לפי שאינו
ברשותם. ומשום כך אמרה תורה "קחו מאתכם תרומה", תרומה אשר
תהיה משלכם וברשותכם, כדי שיהיה בכוחכם להקדיש אותה.

וראו ליצטט את מה שכתב רבינו המהרש"א בענין זה:

"רבים בדור הזה שמקבצים עושר שלהם שלא באמונה ובחילול השם
כגזילת עובדי כוכבים, ואחר כך מתנדבים מאותו הממון להיות להם כבוד
בכל שנה ולתת להם ברכת 'מי שברך' להיות להם שם ותפארת. ואין זו
אלא מצוה הבאה בעבירה ואין לעושר הזה מלח וקיום..."

"ויאמר משה אל בני ישראל ראו קרא ה' בשם בצלאל בן

אורי בן חור". (לה. ל.)

מה טיבה של אותה ראייה?

"בליקוטי תורה לאר"ז"ל, מבואר שבשעה שנתבשרו ישראל כי יכופר להם
עוון העגל במלאכת המשכן, תהו בני ישראל. קשה היה בעיניהם להבין כי
ע"י עשיית המשכן יתכפר להם חטא העגל.

כדי להפיס את דעתם של ישראל וכדי להראות להם כי אמנם כן הוא,
שבבניית המשכן יתכפר להם חטא העגל, אמר להם הקב"ה כי יתבוננו ויתנו
את ליבם לראות מי הוא שהופקד בראשם של בני המשכן; בצלאל, אשר
היה בן בנו של חור, אשר נהרג כאשר סירב להשתתף בפולחן העגל.

מסילות ישראל

מסילות לערכים ולמידות טובות

בית יהודי אמיתי, ש י ס ו ד ו ת י ו מפכים על מבוני התורה, ובני הזוג מתנהגים האחד אל השני כבני מלכים, יעניק לכל מי שנכנס אל תוכו את ההשקפה הצרופה, גם בלי שיצטרכו להרבות במילים. בעצם מהותו ישרה הבית תשעה קבין של טהרה על כל החושים בו.

הגאון הצדיק רבי משה קלירס זצ"ל, רבה של טבריה, היה מתגורר בדירה בת חדר אחד, וכדי שתהיה לו אפשרות לקבל אורחים ב"סלון", וגם לישון בחדר השינה, חילק את החדר הגדול לכמה חלקים, והמחיצות היו עשויות מ... קרשים. מצידה האחד של המחיצה קיבלו את כל האורחים החשובים שהגיעו לבית הרב, ומן הצד השני הלכו בני הבית לישון.

פעם הגיע לטבריה אדם צעיר, שהתגורר בירושלים, ונישא לא מכבר לבת זוגו. אך לאחר שהשנים 'לא הסתדרו' ביניהם, החליט הבעל לארוז את מטלטליו ולשים פעמיו לטבריה.

היעד הראשון שלו היה בבית המדרש הישן של טבריה. אלא שמיד עם היכנסו הבחין בו הרב קלירס, שהיה ידוע ב'הכנסת אורחים' המופלגת שלו, והזמינו אחר כבוד לביתו.

כיון שהירושלמי הלך הזמין כבר חדר באחד מבתי המלון בטבריה, היה לו 'תירוץ' טוב שלא להיענות לבקשתו של הרב, אך המרא דאתרא לא הירפה. הגר"מ קלירס, הבין ברב חוכמתו, עם מי יש לו עסק והבין מה לוחץ על אותו ברנש, ולכן הזמינו לבוא לביתו, כדי שיוכל לחוש את האווירה הנכונה הצריכה לשרור בבית יהודי.

לצעיר לא היתה ברירה. הוא ניגש לבית המלון, ארוז את מטלטליו ובא לבית הרב. דבר אחד הוא לא ידע: את המצוה הגדולה של הכנסת האורחים מקיים רבה של טבריה באותו חדר קטן בביתו, העונה לשם 'סלון'...

אבל, גם לאחר שראה את כל זאת, לא עמדה בפניו ברירה אחרת. הוא נכנס לביתו של הרב קלירס, והתכונן לשינת הלילה. אלא שההתנהגות של הבית הקדוש הזה כמעט ולא אפשרו לו לעצום עין. הרב קלירס, ברוב התמדתו ויגיעתו בתורה, היה רגיל לישון רק 2-3 שעות, ומיד קם כארי לעסוק בתורה.

אשתי חולה?

והנה, טרם צאתו לתפילת 'הנץ', מבחין האורח שבעל הבית מכין את ה'פרימוס' לחימום מים. בני הדור שלנו כבר לא מכירים בכלל את הקושי שהיה כרוך בהכנת מים במכשיר זה. עד שהמכשיר היה ניאות לפעול.

הוא היה בטוח שהרב מחמם את המים עבור עצמו, אלא שעד מהרה נוכח שכוס התה שהוכנה, מועברת על ידי הרב קלירס לאשתו הרבנית.

בלילה השני חזר המחזה על עצמו, ושוב באותה שעה מתאמץ בעל הבית בהכנת התה על ידי הפרימוס.

האורח החליט ש'זה לא עסק'. הוא ניגש אל הרב קלירס והודיע לו שהחליט לעזוב את הבית. 'איך אני יכול להישאר כאן ולהטריד את הרב, במצב

כזה שהרבנית חולה?! פתח הרב קלירס את עיניו בתמיהה רבתי, ושאל אותו: 'אשתי הרבנית חולה?! מי אמר לך זאת?! אבל האורח הצעיר שחשב שהרב מנסה להשאירו בביתו בכוח, חזר שוב על דבריו ואמר 'לא נעים לי להישאר כאן יותר: כן. אני יודע שהרבנית חולה, ואני מטריח אתכם שלא לצורך'.

כאן הגיע תורו של הרב קלירס להשמיע את דבריו, והוא שב ואמר בתקיפות ש'אני מאוד מתפלל כיצד הינך מעלה על דעתך דבר כזה, שלא היה ולא נברא?! אני דורש ממך שתספר מי אמר לך שהרבנית חולה!'

'הלא אני רואה את הרב מידי בוקר קם בשעה מוקדמת, וטורח על הכנת המים החמים בפרימוס, אני מבין שהרב נכנס עם הכוס אל חדרה של הרבנית, ומוסר לה את התה המהביל. אם הרב היה עושה זאת פעם אחת - ניחא: אבל כיון שהדבר חזר ונשנה על עצמו, מי יוכל אפוא להכחיש שהרבנית קלירס חולה?!' בדיוק לרגע זה המתין המארח הגדול. שמע המרא דאתרא את הדברים, והשיב לאורחו:

'אוי לך שזו המסקנה שהעלית בחכתך לאחר שראיתני מגיש תה לרעייתי. אוי לך שאלו הם מושגים בבית יהודי. האם בעל שמכבד את אשתו ומגיש לה כוס תה מדי בוקר - עושה את אשתו חולה?!'

כאן הוסיף רבה של טבריה ואמר: הלא האר"י הקדוש אומר שכאשר אדם קם בבוקר, הוא צריך לקבל על עצמו מיד את מצוות "ואהבת לרעך כמוך". אתה יודע איפה אני מקיים את המצוה הזו? - בתוך ביתי פנימה!

וכי מצוה זו קיימת רק בין שני רעים, ולא בין בעל לאשתו?! הלא בהגשת התה לאשתי אני מקיים את מצוות 'ואהבת לרעך כמוך בהידורה המלא!'

האורח הירושלמי האזין ברוב קשב, ומיד לאחר שהרב סיים את הדברים, אמר למארחו: 'עכשיו אני יכול כבר באמת לסוב על עקבותיי ולשוב לירושלים. הבנתי היטב כיצד בונים בית יהודי ועל מה צריכים לשים דגש בהנהגות שבין בעל לאשתו.

ללא דיבורים

הנה למדנו מכאן עד כמה גדול כוחם של המעשים הנעשים בבית יהודי, להשפיע על כל הסובבים, גם ללא אומר ודברים.

האורח הירושלמי תפס אל נכון כיצד הוא צריך להתנהג עתה עם אשתו, וזאת מבלי שהרב קלירס היה צריך לדבר מילה בענין שלום הבית.

הוא רק הגיש כוס תה לאשתו.

מנקה שוטף ומדיח

על הגאון רבי נפתלי אמסטרדם זצ"ל (גאב"דאלקסוט), מסופר שלעת זקנותו נשא אשה זקנה שתטפל בו. האשה הזאת חלתה מיד ונפל בחלקו לטפל בה.

מעניין היה לראות היאך רבי נפתלי הישיש והחלוש משרת את אשתו. היה מנקה את הבית, שוטף ומדיח את הכלים, מסיק את הנרות ועוסק בכל העבודות הקשות, והכל מתוך חיבה ושמחה שנתגלגלה לידו הזדמנות כזו להיטיב עם הזולת.

מגיד השיעור הרב כהן גבריאל

בית הכנסת היכל ישראל רחוב בן צבי - טבריה שעה: 19:00

